

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. VI. Acquiritur jurisdictio per consuetudinem absolvendi toleratam;
secùs per ratihabitionem aut consensum solùm præsumptum de futuro.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

Vel excom-
municatio
non impe-
dit effectum
Abolutio-
nis, vel Ec-
clesia tunc
confert ju-
risdictio-
nem.

nem non impedire effectum Abolutionis sacramentalis, ut communis sententia docet, vel certè Ecclesiam tunc conferre jurisdictionem ad absolvendum verè à censura: quia in hoc casu non solum intervenit error opinionis probabilis, qui certè non est communis omnium, sed eorum qui tenent illam opinionem (& tamen propter illum dicitur communiter Ecclesia dare jurisdictionem) sed intervenit error communis omnium: omnes enim Confessarii hodie habent hunc usum absolvendi, saltem extra mortis periculum, cum probabilitate circa potestatem absolvendi à censura & casu reservato.

Cum ergo ex hoc usu communi omnium sequatur manifestum periculum omnium pœnitentium, qui existimantes se jam absolutos, non curant amplius de abolutione ab illa censura, & remanent incapaces Abolutionis sacramentalis; fatendum est, Ecclesiam propter hunc errorem communem, ad impedienda illa damna, conferre jurisdictionem, vel certè sententias illas, in quibus illud periculum fundatur, non esse veras. Huicque Lugo.

149.
Obiectio ex
Basil.
Pontio:

Sed dicit Aliquis cum Basil. Pontio lib. 5. de Matrim. c. 20. n. 7. Videtur esse longè diversa ratio inter formale dubium ratione probabilitatis opinionum, & inter communem errorem. Nam cum aliquis existimatur Parochus communi sensu v. g. nulli dubium occurrit. Quare non est, cur cogatur aliam partem eligere, cum de ea nulla contingat dubitatio.

Responsio.

Resp. in nostro casu nullum est formale dubium, sed moralis certitudo, ut patet ex dictis; unde non est cur cogatur vel Confessarius, vel pœnitens aliam partem eligere, nam communi sensu talis existimatur legitimus Confessarius.

150.
Nulla est
diversa ra-
tio inter
errorem
communi-
nem, &
communi-
nem sen-
tentiam.
DD.

Nulla ergo est diversa ratio inter errorem communem, quo aliquis existimatur Parochus, qui non tollitur per hoc, quod Aliqui pauci dubitent; & inter communem sententiam Doctorum, estò pauci Aliqui contradicant. Sicut ergo talis Parochus validè absolvit, immo & licitè, quando titulus ejus communi DD. consensu est probabilis; paritque ratione quilibet Confessarius, qui communi sensu existimatur talis, validè absolvit & licitè, quando communi DD. consensu ejus titulus seu jurisdictionem est probabilis, Ecclesiâ supplente jurisdictionem in singulis actibus, & probabilitate communi excusante à peccato; præsertim accedente consuetudine toleratâ ab Ecclesia, & legitime præscriptâ, per quam acquiritur jurisdictionem, non tantum actualis, ut sic loquar, sed etiam habitualis, ut jam jam edissero.

CONCLUSIO VI.

Acquiritur jurisdictionem per consuetudinem absolvendi toleratam; secus per rati habitationem aut consensum solum præsumptum de futuro.

Prima pars probatur argum. cap. Cum contingat. 13. de foro competenti ibi: *Nisi forte hi, quibus delinquentes ipsi deserunt, ex indulgentia, vel consuetudine speciali, jurisdictionem hujusmodi valeant sibi vendicare.* Et cap. Dilecti. 4. de Arbitris ibi: *Quia tamen juxta consuetudinem approbatam, qua pro lege servatur in partibus Gallicanis, femina præcedentes in subditos suos ordinariam jurisdictionem habere nescunt.* Item cap. Conquestus 8. 9. q. 3. ibi: *Primates enim vel Patriarchas nihil privilegii habere præ ceteris Episcopis, nisi quantum sacri Canones concedunt, & præsertim consuetudo illis antiquitus concessit, desinimus.* Ita Nicol. Papa Rodulpho Bituricensi Archiepiscopo.

Igitur in foro externo acquiritur jurisdictionem consuetudine. Quid nî etiam in foro sacramentali? Non video rationem disparitatis. Licet enim jurisdictionem fori sacramentalis sit juris divini, id est, jure divino requiratur ad validam Abolutionem, adeoque consuetudo non possit præscribere contra eam, ita ut propter consuetudinem validè quis absolvat abique jurisdictionem; equidem jurisdictionem illa confertur ab Ecclesia; nulla autem est ratio, quare Ecclesia per consuetudinem non possit illam conferre, sicut potest instituire & abrogare leges.

Ex quo patet responsio seu explicatio ejus, quod dicitur cap. 2. de Pœnit. & remiss. in 6. *Nulla potest consuetudine introduci, quod aliquis præter sui Superioris licentiam Confessorem sibi eligere valeat, qui eum possit solvere vel legare.* Ubi Glossa verb. *Consuetudine*, inquit: *Est enim onerosa Ecclesiis: ideo non valet supra in antiq. de consuet. cap. 2. & ex ea frangitur Ecclesiastica disciplina nervus supra de consuet. Cum venerabilis etiam esset hoc contra obedientiam Principis præscribere: quod esse non potest supra de Prescript. Cum non liceat. Jam autem consuetudo absolvendi cum licentia sui Superioris neque est onerosa Ecclesiis, neque ex ea frangitur Ecclesiastica disciplina nervus; neque hoc esset contra obedientiam Principis præscribere, ut per se manifestum est.*

Ergo hoc jus non opponitur Conclusioni, quæ solum loquitur de consuetudine absolvendi cum licentia sui Superioris, ut patenter significatur per *ly Toleratam*, à quo enim vendi cum tolerata

licentia Sa-
petioris
tolerata, nisi à Superiore, cujus est contra-
dicere seu non toierare? Qui proinde, non
contradiciendo, quando debet, & commodè
potest contradicere, censetur dare licentiam,
juxta Reg. juris 43. de Reg. juris in 6. *Qui
tacet consentire videtur.*

153.
Quomodo
In eligenda
Reg. 43. de
Reg. juris
in 6.
Causa
Quæ utique Regula, estò nudè inspecta
defendi non possit, ut bene notat Henricus
Canisius Juriscons. in suo Comment. in illam
Regulam, sanè negari non potest, quando
qui tacet, debet, & potest commodè loqui.

Ut huic Regulæ locus sit (inquit præfa-
tus Auctor) necesse est in tacente & conje-
cturam aliquam concurrere, quæ consen-
sum suadeat: veluti est inter conjunctos;
argum. leg. 16. ff. de S. C. Macedon. *si fi-
lius filias, absente patre, quasi ex mandato ejus,
pecuniam acceperit, cavisset: & ad patrem literas
emisit, ut eam pecuniam in provinciam solveret: debet
patre, si actum filii sui improbat, continuo restitutionem
anteponere contraria voluntatis, alioquin censetur
consentire.* Et leg. 2. ff. ad Municip. ibi: *Con-
sensisse autem pater decurionatus filii videtur, si præ-
jose nominationi non contradicit.*

Adde cap. unicum de Despons. impub.
in 6. ibi: *Porro ex sponsaliibus, quæ parentes pro fi-
lius pulcris vel impuberibus plenique contrahunt,
ipso filii si expressè conferunt, vel tacite, ut si
prospetores fuerint, nec contradixerint, obligantur,
quæ censentur consensisse.*

154.
Quomodo B.
Episcopus
videns sub-
ditum fac-
tam adique
licentiam au-
dit Con-
suetudinem
consuetudine
152.
Quomodo B.
Pro
quæ
Et non censetur consentire Episcopus,
qui videt subditum suum audire Confessio-
nes, quem tamen probe novit non habere
expressam licentiam, si absque scandalo,
aut alio notabili incommodo possit contradi-
cere? Non est dubitandum de tacito consen-
su, cum ex officio suo debeat contradicere,
adeoque nisi velit consentire, peccet non
impediendo peccatum subditi, quod com-
modè potest impedire; peccatum autem
non præsumitur, argum. leg. *Merito* § 1. ff.
Pro locio, ibi: *Sanè plerumque credendum est, eum,
qui partu dominus est, jure potius suo re uti, quam
juri consilium inire.* Ergo præsumi potest &
debet consensus.

155.
Constitutio
Principis
propre
substitutio
alio iuris-
dictionem,
non auctorem
constitudo.
Constitutio
est sig-
num illius
constitutio.
Atque hic consensus est, qui propriè &
in vigore tribuit subdito jurisdictionem, non
autem consuetudo; sed hæc est solùm con-
ditio aliqua, quæ positâ Superior censetur
consentire seu concedere jurisdictionem,
ita exigente bono publico, sive est signum
illius consensus.

Sic i consuetudo majoris partis populi,
licet vi suâ nequeat legem abolere aut insti-
tuere; est tamen conditio, quæ positâ tacito
consensu Principis lex tollitur, vel etiam
intuitur; sive est signum hujusmodi con-
sensus. Enimverò consuetudo nihil aliud est,
quàm frequentia actionum, vel omissionum,
liberè eodem modo factarum; porro vide-
mus plures actus vel omissiones à communi-

tate frequentari, ex quibus tamen nulla ori-
tur obligatio legis; idque defectu consensus
Legislatoris.

Si dixeris; hoc provenit ex defectu con-
sensus ipsius communitatis, quæ non fre-
quentat illos actus cum animo inducendi
legem.

Respondeo; minùs principaliter indè oriri,
principalius verò ex defectu consensus Le-
gislatoris; quod indè probatur; quia si Le-
gislator expressè vel implicite contradiceret,
quantumcumque communitas frequentaret
actum, etiam animo se obligandi, nunquam
induceretur obligatio legis.

Ratio; quia lex essentialiter est actus vo-
luntatis Legislatoris, eo ergo deficiente, ne-
cessariò deficit lex, quantumcumque actus
aliquis à populo frequentetur; & eo habito,
quocumque animo communitas frequentet
aliquem actum seu longo, seu parvo tem-
pore, inducitur obligatio legis.

Porro duplex est voluntas Legislatoris,
alia expressa in jure communi cap. ult. de
Consuetudine ibi: *Et licet longævæ consuetudinis
non sit vis auctoritatis: non tamen est usque adeo v.
litura, ut vel juri possit, vel debeat præjudicium gene-
rare, nisi fuerit rationabilis & legitime sit præ-
scripta.* Et leg. *De quibus* 32. ff. de Leg. ibi:
*In veterata consuetudo pro lege non immeritò custodi-
tur, & hoc est jus, quod dicitur moribus custoditum.*
Et vocari potest consensus legalis seu juridi-
cus, quia non datur personaliter à Principe,
sed per ipsum jus.

Alia est voluntas seu consensus persona-
lis, qui datur à persona Principis, vel ex-
pressè consentientis, vel antecedenter dan-
do licentiam ad introducendam consuetudi-
nem, vel consequenter aut concomitanter
approbando illam, aut expressè, aut viden-
do & non impediendo, cum facile possit im-
pedire.

Causa ergo magis principalis inducens
obligationem est voluntas Principis, vel ex-
pressæ in jure seu juridica, vel rationabiliter
præsumpta seu tacita; ipsa verò consuetudo
vel est signum illius voluntatis, vel conditio
potius, sine qua talis voluntas non obtine-
tur. Ita communiter DD. de consuetudine
instituyente vel abrogante legem.

Consimiliter discuro ego de consuetudine,
per quam acquiritur jurisdictione in foro sa-
cramentali, & dico, ut supra dixi, eam
dumtaxat esse signum seu conditionem, sine
qua non obtinetur voluntas Ordinarii, à qua
essentialiter dependet jurisdicção delegata,
ita ut voluntate Ordinarii deficiente, etiam
consuetudo immemorabilis nequeat dare ju-
risdictionem; ea autem existente & præsen-
te, etiam unicus actus possit dare, dummodo
sit sufficiens signum externum istius volunta-
tis, quæ principaliter dat.

156.
Objectio.

Dilatatur

Lex essen-
tialiter est
actus vo-
luntatis Le-
gislatoris.

157.
Duplex est
voluntas
Legislato-
ris, alia ex-
pressa in
jure
Cap. ult. de
Consuet.

& leg. 32.
ff. de Leg.

Alia est vol-
untas seu
consensus
personalis.

Consuetudo
est sig-
num istius
voluntatis
vel condi-
tio sine qua
non.

158.
Consuetudo
est sig-
num seu
conditio
sine qua
non obtine-
tur voluntas
Ordinarii,
à qua essen-
tialiter de-
pendet ju-
risdicção de-
legata.

Unde

Hinc sem-
per potest
eam revo-
care.

Unde hæc jurisdicção talis est, ut semper dependeat à voluntate proprii Sacerdotis, ita ut non obstante consuetudine, semper sit in ejus potestate eam revocare, si velit; nec possit revocari, nisi ex arbitrio illius Sacerdotis, vel ejus Superioris, ex cujus arbitrio seu voluntate emanavit.

Proinde si verum est, consuetudine introductum esse, ut quilibet Sacerdos absolvere possit à peccatis venialibus, item à mortalibus in articulo mortis: quia illa consuetudo vel ab Apostolis, vel à Summis Pontificibus originem duxit, aut confirmata est, ideo sine illorum consensu revocari non potest ab inferioribus Prælati. Et si verum est, Parochos ex consuetudine posse sibi eligere Confessorem, cum verisimile sit, illam ex consensu Episcoporum emanasse, consequenter Episcopi in suo Episcopatu possent eam mutare, vel generatim pro omnibus; vel specialiter pro aliquo, prout expedire censuerint.

159.
Quomodo
jurisdicção
spiritualis
tam fori
externi,
quàm in-
terni acqui-
ri possit
consuetudi-
ne,

Igitur admittimus, jurisdicçãoem spiritua-
lem tam fori externi, quàm interni, seu sa-
cramentalis, acquiri consuetudine, sed non
sine adminiculo juris communis, quo hoc
declaratur ad majorem Ecclesiæ pacem, vel
taciti consensûs seu voluntatis Superiorum;
qui cum non sit in jure expressus, quantum
attinet ad forum sacramentale, necesse est,
ut ipsamet consuetudine, & circumstan-
tiis ejus sufficienter significetur.

Sed nunquid sufficienter significatur,
quando administratur Sacramentum igno-
rante Ordinario, qui, si sciret, libenter
concederet jurisdicçãoem; aut vidente Or-
dinario, qui sine scandalo non potest contra-
dicere, & ideo tacet?

160.
An confes-
siones inva-
lide possint
introducere
consuetudi-
nem,

In primis existimo, confessiones invalidas,
defectu jurisdicçãois, non posse introducere
consuetudinem, de qua loquitur cap. ult. de
confuet. ibi: *Nisi fuerit rationabilis & legitime
prescripta.*

Quæ sit
consuetudo
rationabilis.

Ratio patet; quia consuetudo rationabi-
lis in ordine ad instituendam vel abrogandam
legem dicitur, quæ non pugnat cum lege
naturali aut divina, & aliquâ nititur ratione
judicio prudentis, tali nimirum, propter
quam Princeps non solum validè, sed etiam
licitè possit legem suam revocare, aut no-
vam legem instituere. Sed confessio invalida
defectu jurisdicçãois, pugnat cum lege di-
vina, ergo consuetudo sic confitendi seu ab-
solvendi non est rationabilis; ergo per illam
non potest introduci, & per consequens non
potest dari jurisdicção, adminiculo juris com-
munis, sed necesse est, ut accedat particu-
laris consensus Ordinarii expressus vel tacitus;
v. g. si postea innotescat Superiori à longo
tempore (aliàs sufficiente) fuisse hujusmodi
consuetudinem, & cum ea scientia tacet, &

patitur subditos ulterius pergere, cum pos-
set resistere.

Igitur nunquam in rigore loquendo ac-
quiritur hæc jurisdicção consuetudine, sed ta-
cito consensu Superioris, id est, origo ejus
fuit facultas tacita vel expressa Ordinarii,
quæ per consuetudinem conservata est, &
ipsa facultas videtur fuisse causa talis con-
suetudinis. Unde in Conclusionem per ly *Con-
suetudine*, intellige tacitum consensum Super-
ioris, præteritum quidem in primo actu,
præsentem autem in ipsa consuetudine seu
frequentia actuum.

Quantum ad consensum præsumptum de
futuro, id est, qui poneretur, si Superior in-
terrogaretur, de facto autem nullo modo
est, ipsum non sufficere ad delegandam ju-
risdicçãoem, est communis sententia, & se-
cunda pars nostræ Conclusionis, quæ pro-
batur: quia futurum ut sic nihil ponit in
esse de præsentem, & conditionalis nihil ponit
in esse, quamdiu conditio posita non est.
Unde non valet Matrimonium sub conditio-
ne: *si Papa dispenset*, quamdiu dispensatio
non est posita; et si Papa certò certius dispen-
saret, si sciret Matrimonium sub tali conditio-
ne contractum.

Sicuti ergo rati habitio seu consensus præ-
sumptus de futuro non sufficit ad validam di-
spensationem; multò minùs ad collationem
seu delegationem jurisdicçãois sacramentalis;
Et veluti ad validam dispensationem sufficit
consensus præsumptus de præterito, vel præ-
senti, signo externo manifestatus; pari ra-
tione idem consensus sufficit ad collationem
seu delegationem jurisdicçãois sacramentalis.

Enimverò Sacramentum Pœnitentiæ; ut
alibi docuimus, & diffusius explicavimus,
semel invalidum, tractu temporis vel qua-
cumque aliâ ratione nequit fieri validum;
ergo simpliciter nequit esse suspensum & de-
pendens à conditione seu consensu de futuro:
igitur ut sit validum, jam tunc; quando da-
tur Absolutio, debet esse jurisdicção, nec suf-
ficit illam dari post judicium jam absolu-
tum; quoniam sine jurisdicçãoe nequit esse
validum.

Nec dixeris; adest jurisdicção, quando ra-
tionabiliter præsumo consensum de futuro:
quia hoc nullo jure aut ratione probatur. Et
si verum foret, jam non esset solum consen-
sus de futuro, sed de præterito vel præsentem.
Quòd autem verum non sit, patet; quia ne-
que ex Iure Canonico, neque ex Iure Civili
colligitur facta generalis licentia absolvendum
eo casu, quo præsumitur fore contentus Or-
dinarius, si interrogaretur. Sed neque rationi
consentanea est, cum aliqui nimis faciles
forent in præsumendo hujusmodi consen-
sum, ubi & quando cum præsumere non de-
berent.

Ad evi-

163. Ad evitandos itaque abusus planè expediebat, non concedere illam licentiam generalem. Interim si aliquis Episcopus vel Parochus eam concessisset, id est, si declarasset se velle dare jurisdictionem, quodcumque essent tales circumstantiæ, ex quibus rationabiliter præsumi posset, cum fore contentum, tunc durante tali Episcopo vel Parocho, valeret ea præsumpta voluntas, non ut præsumpta de futuro; sed ut præsumpta, seu potius, ut expressa de præterito vel præteriti.

Dico; *ut expressa*; quia non sufficit ad delegandam jurisdictionem (uti nec ad validam dispensationem) voluntas merè interna; sicut enim forma hujus Sacramenti debet esse sensibilis, ita quoque potestas seu jurisdicctio; non est autem sensibilis, si solum fundetur in voluntate merè interna Superioris.

Deinde delegatio jurisdictionis est actus fori externi, & communicationis cum hominibus; non communicamus autem actibus internis, & forum externum non judicat de internis; ergo delegatio jurisdictionis debet esse externa, ergo voluntas merè interna Superioris seu futura, seu præterita, seu præterita; quã concederet jurisdictionem, concedit, vel concessit, planè inutilis est ad hunc effectum, estò etiam per revelationem diviniam Sacerdos eam cognosceret.

Eodem modo, quo talis voluntas; etiam sic extraordinariè cognita; est insufficientis ad dispensationem, ad donationem, ad obligationem legis & similes actus communicationis humane, quæ non fit, nisi per signum sensibile. Atque hæc est communis sententia DD. à qua non licet recedere, maxime in administratione hujus Sacramenti, cujus valor pendet ab illa delegatione; ut in casu supponitur.

Nec obstat Reg. 10. de Reg. Juris in 6. *Ratificationem retrotrahi, & mandato non est dubium comparari.* Est quippe accipienda, ut notat Henr. Canisius in præfatam Regulam, si nomine ratum habentis negotium gestum sit; alioquin, ut habet Reg. 9. eodem, *Ratum quis habere non potest, quod ipsius nomine non est gestum.*

Ubi præfatus Auctor; Ratum, inquit, habere dicimur, cum approbamus, quod nostro nomine gestum est; argum. leg. 12. ff. Ratum rem haberi &c. ibi: *Rem haberi ratam, hoc est, comprobare agnosceret, quod actum est à falso Procuratore.* Iam autem minister delegatus in hoc Sacramento non absolvit nomine delegantis, sed nomine proprio; ergo imperpetuus est ratificatio Ordinarii, subsequens Absolutionem.

Et quamvis obtinuerit, ut ibidem notat Canisius, quod jacturam rei meæ, vel alterius, me ratum habere posse, etiam quod

meo nomine gestum non est, ut in specie L. 1. C. de Rei vindic. & alibi; tamen id obtinuisse in foro sacramentali, ex nullo jure probatur.

Præterea accipienda Reg. præallegata de actibus, qui prius invalidi, postea per jus possunt fieri validi; tales non sunt Absolutiones sacramentales, sed contractus humani, de quibus præcipuè loquitur.

Denique agitur hic de illis actibus, qui quidem ab initio substantialiter valent; tamen possent postea ob defectum alicujus conditionis accidentaliter irritari. Porro Absolutio sacramentalis vel ab initio valida est vel nunquam, & semel valida; nullo umquam tempore invalidari potest.

Unde potius in hac materia obtinet Reg. Turis 29. ff. de divers. Reg. Juris. *Quod initio vitiosum est, non potest tractu temporis convalescere.* Et Reg. 18. de Reg. Juris in 6. *Non firmatur tractu temporis, quod de jure ab initio non subsistit.*

Planè, inquit, solo tractu temporis; se-eus si accedat ratificatio. Resp. ratificationem in hoc casu non obtinerè, ut patet ex dictis; tum quia hoc Sacramentum non potest pendere à conditione de futuro; ut alibi expendimus; tum quia nemo ratum habere potest, quod ejus nomine non est gestum, ut supra ostendimus ex Reg. 9. Juris; quæ desumpta est ex c. penul. de Sent. excom. in 6.

sequentis tenoris: *Cum quis absque tuo mandato manus injicit in Clericum tuo nomine violentus, si hoc ratum habuerit, excommunicationem latam à Canone incontinenti incurrit; Cum ratificatio retrotrahatur, & mandato debet comparari. Si verò injecto eadem tuo nomine non sit facta: tunc licet pecces, ratam habendo eandem, non tamen propter hoc excommunicationis ullius vinculo innodaris: Cum quis ratum habere nequeat, quod ejus nomine non est gestum. Ita Bonif. VIII.*

Dices, ut Religiosus non peccet contra votum paupertatis, vel ut aliquis excusetur à peccato furti, accipiendo rem alienam, sufficit consensus præsumptus, id est, quod prudenter judicem Superiori vel domino gratum esse, quod accipiam talem rem. Ergo similiter in casu nostro, ut licitè & valide absolvam, sufficit, quod præsumam Ordinario gratum esse, quod absolvam subditum suum in his vel illis circumstantiis.

Respon. Nèg. Conseq. Do disparitatem; quia voluntas illa præsumpta in casu Antecedentis sufficit, ut Religiosus illam rem non accipiat nomine proprio, & tamquam propriam, sed nomine alterius seu Prælati; cui statim subordinetur tamquam res communis. Quocirca illa licentia præsumpta non est vera dispensatio in voto paupertatis, ut planum est, sed solum moralis mutatio ex parte materiæ; nam res, quæ sine tali licentia accipitur ut propria, exiit cum illa hoc vitium; quia jam sumitur nomine Prælati;

166. Alia explicatio.

Tertia explicatio,

In materia fori sacramentalis obtinet Reg. 29 & 18. de Reg. Juris in 6.

167. Objectio solvitur,

cap penult de Sent. excom. in 6.

168. Alia objectio.

Solutio,

Licentia Religiosi præsumpta accipiendi aliquam rem non est dispensatio in voto paupertatis.

163. Quid si aliquis Episcopus de-clarasset, se velle dare jurisdictionem, quodcumque essent tales circumstantiæ, ex quibus rationabiliter præsumi posset, cum fore contentum, tunc durante tali Episcopo vel Parocho, valeret ea præsumpta voluntas, non ut præsumpta de futuro; sed ut præsumpta, seu potius, ut expressa de præterito vel præteriti.

164. Deinde delegatio jurisdictionis est actus fori externi, & communicationis cum hominibus; non communicamus autem actibus internis, & forum externum non judicat de internis; ergo delegatio jurisdictionis debet esse externa, ergo voluntas merè interna Superioris seu futura, seu præterita, seu præterita; quã concederet jurisdictionem, concedit, vel concessit, planè inutilis est ad hunc effectum, estò etiam per revelationem diviniam Sacerdos eam cognosceret.

165. Nec obstat Reg. 10. de Reg. Juris in 6. Ratificationem retrotrahi, & mandato non est dubium comparari. Est quippe accipienda, ut notat Henr. Canisius in præfatam Regulam, si nomine ratum habentis negotium gestum sit; alioquin, ut habet Reg. 9. eodem, Ratum quis habere non potest, quod ipsius nomine non est gestum.

166. Ubi præfatus Auctor; Ratum, inquit, habere dicimur, cum approbamus, quod nostro nomine gestum est; argum. leg. 12. ff. Ratum rem haberi &c. ibi: Rem haberi ratam, hoc est, comprobare agnosceret, quod actum est à falso Procuratore. Iam autem minister delegatus in hoc Sacramento non absolvit nomine delegantis, sed nomine proprio; ergo imperpetuus est ratificatio Ordinarii, subsequens Absolutionem.

167. Et quamvis obtinuerit, ut ibidem notat Canisius, quod jacturam rei meæ, vel alterius, me ratum habere posse, etiam quod

meo nomine gestum non est, ut in specie L. 1. C. de Rei vindic. & alibi; tamen id obtinuisse in foro sacramentali, ex nullo jure probatur.

Præterea accipienda Reg. præallegata de actibus, qui prius invalidi, postea per jus possunt fieri validi; tales non sunt Absolutiones sacramentales, sed contractus humani, de quibus præcipuè loquitur.

Denique agitur hic de illis actibus, qui quidem ab initio substantialiter valent; tamen possent postea ob defectum alicujus conditionis accidentaliter irritari. Porro Absolutio sacramentalis vel ab initio valida est vel nunquam, & semel valida; nullo umquam tempore invalidari potest.

Unde potius in hac materia obtinet Reg. Turis 29. ff. de divers. Reg. Juris. Quod initio vitiosum est, non potest tractu temporis convalescere. Et Reg. 18. de Reg. Juris in 6. Non firmatur tractu temporis, quod de jure ab initio non subsistit.

Planè, inquit, solo tractu temporis; se-eus si accedat ratificatio. Resp. ratificationem in hoc casu non obtinerè, ut patet ex dictis; tum quia hoc Sacramentum non potest pendere à conditione de futuro; ut alibi expendimus; tum quia nemo ratum habere potest, quod ejus nomine non est gestum, ut supra ostendimus ex Reg. 9. Juris; quæ desumpta est ex c. penul. de Sent. excom. in 6.

sequentis tenoris: Cum quis absque tuo mandato manus injicit in Clericum tuo nomine violentus, si hoc ratum habuerit, excommunicationem latam à Canone incontinenti incurrit; Cum ratificatio retrotrahatur, & mandato debet comparari. Si verò injecto eadem tuo nomine non sit facta: tunc licet pecces, ratam habendo eandem, non tamen propter hoc excommunicationis ullius vinculo innodaris: Cum quis ratum habere nequeat, quod ejus nomine non est gestum. Ita Bonif. VIII.

Dices, ut Religiosus non peccet contra votum paupertatis, vel ut aliquis excusetur à peccato furti, accipiendo rem alienam, sufficit consensus præsumptus, id est, quod prudenter judicem Superiori vel domino gratum esse, quod accipiam talem rem. Ergo similiter in casu nostro, ut licitè & valide absolvam, sufficit, quod præsumam Ordinario gratum esse, quod absolvam subditum suum in his vel illis circumstantiis.

Respon. Nèg. Conseq. Do disparitatem; quia voluntas illa præsumpta in casu Antecedentis sufficit, ut Religiosus illam rem non accipiat nomine proprio, & tamquam propriam, sed nomine alterius seu Prælati; cui statim subordinetur tamquam res communis. Quocirca illa licentia præsumpta non est vera dispensatio in voto paupertatis, ut planum est, sed solum moralis mutatio ex parte materiæ; nam res, quæ sine tali licentia accipitur ut propria, exiit cum illa hoc vitium; quia jam sumitur nomine Prælati;

163. Quid si aliquis Episcopus de-clarasset, se velle dare jurisdictionem, quodcumque essent tales circumstantiæ, ex quibus rationabiliter præsumi posset, cum fore contentum, tunc durante tali Episcopo vel Parocho, valeret ea præsumpta voluntas, non ut præsumpta de futuro; sed ut præsumpta, seu potius, ut expressa de præterito vel præteriti.

164. Deinde delegatio jurisdictionis est actus fori externi, & communicationis cum hominibus; non communicamus autem actibus internis, & forum externum non judicat de internis; ergo delegatio jurisdictionis debet esse externa, ergo voluntas merè interna Superioris seu futura, seu præterita, seu præterita; quã concederet jurisdictionem, concedit, vel concessit, planè inutilis est ad hunc effectum, estò etiam per revelationem diviniam Sacerdos eam cognosceret.

165. Nec obstat Reg. 10. de Reg. Juris in 6. Ratificationem retrotrahi, & mandato non est dubium comparari. Est quippe accipienda, ut notat Henr. Canisius in præfatam Regulam, si nomine ratum habentis negotium gestum sit; alioquin, ut habet Reg. 9. eodem, Ratum quis habere non potest, quod ipsius nomine non est gestum.

166. Ubi præfatus Auctor; Ratum, inquit, habere dicimur, cum approbamus, quod nostro nomine gestum est; argum. leg. 12. ff. Ratum rem haberi &c. ibi: Rem haberi ratam, hoc est, comprobare agnosceret, quod actum est à falso Procuratore. Iam autem minister delegatus in hoc Sacramento non absolvit nomine delegantis, sed nomine proprio; ergo imperpetuus est ratificatio Ordinarii, subsequens Absolutionem.

167. Et quamvis obtinuerit, ut ibidem notat Canisius, quod jacturam rei meæ, vel alterius, me ratum habere posse, etiam quod

meo nomine gestum non est, ut in specie L. 1. C. de Rei vindic. & alibi; tamen id obtinuisse in foro sacramentali, ex nullo jure probatur.

Præterea accipienda Reg. præallegata de actibus, qui prius invalidi, postea per jus possunt fieri validi; tales non sunt Absolutiones sacramentales, sed contractus humani, de quibus præcipuè loquitur.

Denique agitur hic de illis actibus, qui quidem ab initio substantialiter valent; tamen possent postea ob defectum alicujus conditionis accidentaliter irritari. Porro Absolutio sacramentalis vel ab initio valida est vel nunquam, & semel valida; nullo umquam tempore invalidari potest.

Unde potius in hac materia obtinet Reg. Turis 29. ff. de divers. Reg. Juris. Quod initio vitiosum est, non potest tractu temporis convalescere. Et Reg. 18. de Reg. Juris in 6. Non firmatur tractu temporis, quod de jure ab initio non subsistit.

Planè, inquit, solo tractu temporis; se-eus si accedat ratificatio. Resp. ratificationem in hoc casu non obtinerè, ut patet ex dictis; tum quia hoc Sacramentum non potest pendere à conditione de futuro; ut alibi expendimus; tum quia nemo ratum habere potest, quod ejus nomine non est gestum, ut supra ostendimus ex Reg. 9. Juris; quæ desumpta est ex c. penul. de Sent. excom. in 6.

sequentis tenoris: Cum quis absque tuo mandato manus injicit in Clericum tuo nomine violentus, si hoc ratum habuerit, excommunicationem latam à Canone incontinenti incurrit; Cum ratificatio retrotrahatur, & mandato debet comparari. Si verò injecto eadem tuo nomine non sit facta: tunc licet pecces, ratam habendo eandem, non tamen propter hoc excommunicationis ullius vinculo innodaris: Cum quis ratum habere nequeat, quod ejus nomine non est gestum. Ita Bonif. VIII.

Dices, ut Religiosus non peccet contra votum paupertatis, vel ut aliquis excusetur à peccato furti, accipiendo rem alienam, sufficit consensus præsumptus, id est, quod prudenter judicem Superiori vel domino gratum esse, quod accipiam talem rem. Ergo similiter in casu nostro, ut licitè & valide absolvam, sufficit, quod præsumam Ordinario gratum esse, quod absolvam subditum suum in his vel illis circumstantiis.

Prælati, ad hoc autem non requiritur positiva voluntas Superioris, quâ acceptet illam rem, sed sufficit ut positivè non sit invitus.

169. Et idem dicendum est de illo, qui accipit rem alienam de licentia præsumpta veridomini; argum. leg. 46. ff. de Furtis §. 7. *Regle dictum est, qui putavit se domini voluntate rem attingere, non esse furem; quid enim dolo facit, qui putat dominum consensurum fuisse, sive falsò id, sive verè putet? Is ergo solus fur est, qui attraherit, quod invito domino se facere fecit.* Itaque per illam præsumptam voluntatem destruitur objectum furti, quod est res aliena, rationabiliter invito domino.

At verò per præsumptam voluntatem, sicuti non dispensatur, non confertur beneficium, non instituitur ordinarius minister hujus Sacramenti &c. ita neque delegatus; sed requiritur positiva voluntas instituentis seu delegantis, ne alioquin maxima confusio oriatur inter ministros Ecclesiæ, & Ecclesiastica Hierarchia, quæ debet esse ut castrorum acies ordinata, fiat castrorum acies confusissima seu inordinatissima.

170. Quæ cum ita sint, noli dubitare de veritate Conclusionis, tamen Aliqui contradicant, sed absque solido fundamento. Nam quòd dicunt; Absolutionem à principio fuisse validam, & proinde validam permanere, etiam si rati habitio postea non succedat, est manifesta petitio principii; & inde sequitur, subditum validè confiteri alieno Sacerdoti, etiam contra voluntatem propriam, quod repugnat cap. *Omnis utriusque* 12. de Pœnit. & remiss.

Respondent; illam Confessionem fore validam, cum obligatione tamen iterum confitendi eadem peccata proprio Sacerdoti; idèdque, qui sub hac spe confitetur, teneri ad habendum propositum confitendi iteratò eadem peccata proprio Sacerdoti, si nolit priorem Absolutionem ratam habere.

171. Sed quis non videt, hæc gratis dici absque fundamento in jure, aut ratione? Nam spes vel præsumptio futuri, aut etiam præsentis consensus, quamdiu hic consensus non est manifestatus aliquo signo externo, non ponit in Superiore consensum vel voluntatem humano modo; sed solum ponit in me & in aliis opinionem seu fiduciam de tali voluntate futura vel præsentem: mea autem opinio vel fiducia non dat mihi jurisdictionem, etiam sub illa conditione; alioquin idem esset delegans & delegatus; cum tamen, ex alibi dictis, debeat esse distinctio personalis inter delegantem & delegatum.

Consulo ergo omnibus, & præcipio non ego, sed Dominus, ne absolvant quempiam, antequam aliquo signo externo cognoverint voluntatem Ordinarii. Quæ autem signa sufficiant, pendet ex variis circum-

stantiis & judicio prudentis. Optimum signum est proprium & explicitum verbum, aut littera clara & expressa: aliquando tamen possunt sufficere verba generalia ministrandi Sacramenta, aut exercendi hoc vel illud munus loco alterius, quando tale munus habet annexum hoc ministerium secundum communem usum: subinde etiam hæc delegatio fieri potest tacito consensu, quando ita conjungitur alicui factò vel interrogationi præterita, ut secundum prudentem existimationem censetur sufficere.

Ex his colligitur, si Parochus fortè me non vidit, quando incepti audire Confessionem; superveniat tamen, & antequam datur Absolutio, per taciturnitatem, cum cæteris requisitis, factum meum approbet, totum quod præcessit approbationem, invalidum fuisse. Sed nunquid ideo Confessio sic facta repetenda? Respondeo; non magis repetenda, quam dum Confessio facta fuit absque debito dolore, de qua repetitione longè & latè egimus Sect. 4. Conclus. 4. ad quam remitto Lectorem, quia est planè eadem ratio, & resolutio utriusque casus.

Cæterùm caveat Confessarius, ne ante obtentam facultatem incipiat audire Confessionem, nisi habeat saltem probabilem spem, eam obtinendi ante Absolutionem, alioquin exponit poenitentem periculo gravissimi oneris, putà iteratæ Confessionis, quæ aliquibus gravior videtur ipsa morte. Quis autem non videat, graviter adversari charitati, hujusmodi onus imponere absque justa causa?

Sin verò tum Confessarius, tum poenitens, scientes hujusmodi defectum jurisdictionis, volunt alter confiteri, & alter audire, cum intentione petendi, & obtinendi jurisdictionem à Superiore; ante Absolutionem, non solum periculosum non est, sed maxime etiam expediens in aliquibus casibus, qui sæpè possunt occurrere; v. g. quando quis confitetur peccata reservata non habenti jurisdictionem, sæpè expedit propter periculum revelandi poenitentem, ut facultas absolvendi petatur post factam Confessionem, & impositam poenitentiam, ut post obtentam facultatem, tantum restet Absolutio, ad quam accedendo poenitens, supplicii illo affectu, quo illum accipit & expetit, illo, inquam, actu externo censetur moraliter de novo repetere Confessionem prius factam, eamque Confessarius excipere ad Sacramentum.

Si autem à me quæritur; an ille, cui jurisdictionis delegatur, debeat habere notitiam hujus delegationis, ita ut aliter Absolutio non valeat? Responso erit

169. Qui accipit rem alienam de præsumpta licentia domini non est fur. l. 46. ff. de Furtis.

170. Evertuntur fundamenta ad veritatem idrum.

171. Quid operetur præsumptus consensus merè interioris.

171. Quæ sint signa externa voluntatis Ordinarii.

172.

Sacerdos non incipit audire Confessionem ante obtentam facultatem, nisi probabilem spem obtinere ante Absolutionem.

aut poenitens consentit.

17

CON-